

12.

MEDNARODNI FESTIVAL
VEČ ZNANJA ZA VEČ TURIZMA

KOZUFEST

MENTORICA: Jožica Strmole

AVTORJI: Nika Latin, Aleksandra Zavodnik, Nika Zore, Ines Jeršin, Bernarda Poljanec, Lucija Selan in Andrej Ploj

Ivančna Gorica, november 2014

Kazalo

1	Uvod.....	3
2	Predstavitev teme.....	3
2.1	Predstavitev osebe.....	3
2.2	Jurčičeva dela	4
3	Predstavitev produkta.....	4
3.1	Opis	4
3.2	Program	4
3.2.1	Razstava Kozlovske sodbe v različnih jezikih	5
3.2.2	Kulinarika	5
3.2.3	Kmečke igre	6
3.2.4	Delavnice	7
3.2.5	Predstava Kozlovska sodba	7
3.2.6	Zelemenjava	7
3.2.7	Nastop ansambla	8
3.2.8	Razstava starih kmečkih orodij.....	8
3.2.9	Sodelujoči obrtniki	8
4	Načini trženja turističnega proizvoda	8
4.1	Storitev.....	8
4.2	Cena	8
4.3	Promocija	8
5	Analiza ankete.....	9
6	Zaključek.....	10
6.1	Zahvala	10
7	Viri in literatura	10
7.1	Priloge:.....	10

1 Uvod

Nekoč je za devetimi glavami zelja v Višnji Gori živel kozel Lisec. Ta kozel ni bil navaden kozel, bil je vaški posebnež. Vse dneve in noči si je poželjivo ogledoval prepovedan sadež na sosedovem vrtu. Nekega dne je dobil idejo, kako se ga polastiti. Spomnil se je svojih bratrancev bikov in se odločil, da bo poskusil podreti ograjo. Vzel je zalet, se psihično pripravil in se z vso silo zagnal v ograjo. Ograja pa se ni vdala, temveč si je Lisec vanjo zataknil rogove. Takrat pa je prišel lastnik vrta in mu je prekipelo. Zato je vzel kozla in ga odpeljal k sodniku in ga obtožil poželjivega gledanja njegovega zelja. Sodnik je določil, da bo za ta primer potekalo sojenje. Pri tem so bili prisotni vsi Višnjani in Lukež, lastnik kozla. Po tehtnem razmisleku so se odločili, da je kozel kriv. Njegova kazen je bila, da je bil tepen po svoji senci devetkrat. V spomin tega sojenja bomo vsako leto organizirali prireditev z naslovom Kozufest.

2 Predstavitev teme

Naša ideja za turistični produkt je povezana s pisateljem Josipom Jurčičem, ki je iz naših krajev. Želimo promovirati njegovo ime, njegova dela pa lahko uporabimo kot izhodišče za turistični dogodek. Organizirali bi prireditev na temo njegove Kozlovske sodbe v Višnji Gori. Na temo tega dela smo ustvarili celotno projektno nalogo.

2.1 Predstavitev osebe

Josip Jurčič se je rodil 4. marca 1844 na Muljavi kot sin revnih kmečkih staršev. Po končani osnovni šoli v Višnji Gori je obiskoval gimnazijo v Ljubljani, kjer se je seznanjal z domačo in tujo literaturo. Pri sedemnajstih letih je objavil svojo prvo pripovedko (Pripovedka o beli kači, 1861). Po končani gimnaziji je odšel na Dunaj, kjer je študiral slavistiko in klasično filologijo. Študija zaradi pomanjkanja denarja ni dokončal. Leta 1868 je z Josipom Stritarjem in Franom Levstikom izdal zbornik Mladika ter v njem objavil povest Sosedov sin. 9. avgusta 1868 je sodeloval na prvem taboru v Ljutomeru. Istega leta je dobil službo pomočnika glavnega urednika pri časniku Slovenski narod v Mariboru, štiri leta kasneje pa je postal njegov glavni urednik in se preselil v Ljubljano. Tu je postal ob Franu Levstiku osrednja oseba v slovenskem političnem in kulturnem življenju. Po dveh letih zdravljenja jetike je umrl v Ljubljani.

V njegov spomin so poimenovali Srednjo šolo Josipa Jurčiča Ivančna Gorica, Jurčičev trg v Ljubljani ter ulico v Novem mestu. Prav tako se po njem imenuje Jurčičeva pot, ki se začne v Višnji Gori in konča pri rojstni hiši Josipa Jurčiča na Muljavi. Hiša je obnovljena in je ena od spomenikov kmečkega stavbarstva na Slovenskem. Kulturno društvo Josip Jurčič poleg te domačije tradicionalno uprizarja Jurčičeva dela na prostem.

2.2 Jurčičeva dela

Na našo prireditev smo želeli vključiti zbirko vseh njegovih knjig, zato smo obiskali šolsko knjižnico in bližnjo osnovno šolo, da bi poiskali katere knjige imajo. Izvedeli smo, da imajo veliko Jurčičevih knjig. Knjižnici sta kar bogati z Jurčičevimi deli in obsegata naslednja dela:

- ❖ Lepa Vida
- ❖ Doktor Zober
- ❖ Domen, Sosedov sin
- ❖ Hči mestnega sodnika
- ❖ Sin kmečkega cesarja
- ❖ Spomini na deda
- ❖ Kozlovska sodba v Višnji Gori
- ❖ Prazna vera,
- ❖ Jesenska noč med slovenskimi polharji
- ❖ Jurij Kozjak
- ❖ Izbrana mladinska beseda, Rokovnjači
- ❖ Grad Rojine
- ❖ Deseti brat
- ❖ Zbrana dela (8 knjig, povesti)

Odločili smo se da bomo v našo prireditev vključili samo Kozlovske sodbe v različnih jezikih. Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti je v od decembra 2009 do letos izdal devet prevodov znane Jurčičeve humoreske Kozlovska sodba v Višnji Gori.

3 Predstavitev produkta

3.1 Opis

Naš turistični izdelek je organiziranje prireditve na temo Kozlovske sodbe v Višnji Gori. Ta prireditev bi potekal v Višnji Gori in bi trajal en dan. Na njem bi ljudem približali zgodbo o kozlovski sodbi in pisatelja, odvijale bi se starinske igre, na ogled bi postavili razstavo starinskega orodja, različne izobraževalne delavnice o stvareh, ki jih mladi ne poznajo, starejši pa jih morda pozabili. V okviru te naloge smo se povezali z Mihom, pristojnim delavcem za turizem, v Občini Ivančna Gorica. Izvedli smo intervju z dvema predsednikoma turističnih društev.

3.2 Program

Program bi zajemal:

- ❖ različne kmečke igre
- ❖ zelemenjavo
- ❖ razstavo del Kozlovske sodbe
- ❖ igro Kozlovska sodba
- ❖ stare kmečke jedi
- ❖ razstavo starih orodij
- ❖ stare obrti, kmečki običaji

3.2.1 Razstava Kozlovske sodbe v različnih jezikih

- ❖ **Francoski prevod**, *Le Proces du bouc*, je delo prevajalke Florence Gacoin Marks in ilustratorke Judite Rajnar.
- ❖ **Španski prevod**, *El juicio del chivo de Monte Noble*, je delo Santiaga Martina, ki je prevedel in ilustriral to delo.
- ❖ **Angleško besedilo**, *The Famous Goat Trial*, Patricka Stone Sunčana pa je bilo obogateno z izvirnimi ilustracijami Marjana Mančka.
- ❖ **Nemški prevod**, *Das Weichselburger Gericht über einen Bock*, je prevedel dr. Erwin Koestler, ilustriral pa slikar iz Višnje Gore, Gabrijel Vrhovec.
- ❖ **Hrvaški prevod**, *Jareće suđenje u Višnjoj Gori*, je pripravila prevajalka dr. Đurđa Strsoglavac s popolnoma novimi ilustracijami slikarke Darje Lobnikar Lovak.
- ❖ **Poljski prevod**, *Proces kozła w Wiśniowej Górze*, sta opravila poljska jezikoslovka in prevajalka, dr. Agnieszka Bedkowska-Kopczyk skupaj s svojim možem, dr. Michałom Kopczykom.
- ❖ **Italijanski prevod**, *La sentenza caprina di Višnja Gora*, je delo prevajalcev Sergia Sozija in Veronike Simoniti, ilustracije je izdelala likovna pedagoginja Tanja-Pina Škufca.
- ❖ **Ruski prevod**, *Козлиное суждение в Вишней Горе*, pa je prevedla Helena Adamič, doma iz Muljave, zgodbo je ilustriral Omar Quintero Solis.
- ❖ **Grški prevod**, *Η δίκη του τράγου στη Βισνιαγκόρα*, ki ga je strokovno pripravila Lojzka Avayanos, likovno pa, v tehniki perorisbe, opremil Janez Kastelic.
- ❖ V pripravi pa je še **danski prevod** Kozlovske sodbe v Višnji Gori, za katerega je izvirne ilustracije oblikoval višnjanski oblikovalec in likovni pedagog, Robert Kuhar.

3.2.2 Kulinarika

Slovenija je bogata z naravnimi danostmi, s polji, z gorami, morjem, z vinogradi. Vse sestavine slovenske prehrane lahko pridelamo in pridobimo sami, saj gojimo tudi veliko živine, drobnice in perjadi, pa tudi v gozdovih mnogo najdemo. V Sloveniji ima vsaka večja regija vsaj eno tipično jed, nekatere pa več. Jedi zaznamuje ta dobra geografska lega kot tudi vpliv iz soseščine.

Juhe in obare:	Brezmesne jedi:	Mesne jedi:	Močnate jedi in pecivo:	Pijača:
Bograč	Ajdovi žganci	Kranjska klobasa	Buhteljni	Cviček
Jota	Fižolovi štrukji	Ričet	Cmoki	Kislo mleko
Mineštra	Kaša	Pečena gos	Krofi	Teran
Prežganka	Kislo zelje	Krvavice	Miške	Češnjevce
Bakalca	Ocvirki	Pršut	Mlinci	Pinjenec
Poljša obara	Pražen krompir	Zaseka	Pogača	Šabesa
Prežganka	Matevž	Želodec	Potica	Slivovka
Šara	Močnik	Bujta repa	Flancati	Brinjevce

Radi bi obudili staro tradicionalno kmečko kuhinjo, zato bi tudi nekatere od teh jedi pripravljali na prireditvi. Pripravljali bi:

- ❖ kislo mleko
- ❖ ajdove žgance
- ❖ kašo
- ❖ mineštro
- ❖ matevža
- ❖ cmoke
- ❖ klobase
- ❖ potico
- ❖ prežganko
- ❖ močnik

3.2.3 Kmečke igre

❖ Koza klamf oz. koza ščije

Na škatlo (ali na kaj podobnega) so postavili kakšno prazno konzervo in na vrh te kamenček ali »muho«. S črto so zamejili prostor, ki je bil običajno pravokotne oblike. Ena oseba je pastir (stoji znotraj pravokotnika), naloga ostalih pa je zbiti kozo s kamenčki (vsak ima lahko samo enega). Na začetku »zbijalci« mečejo kamne v kozo, pastir pa se ta čas malo umakne, da ne pride do kake resne poškodbe. Ko »zbijalci« vržejo svoje kamne, seveda ostanejo brez in se morajo napotiti v pravokotnik, da jih dobijo nazaj. V tem času jih lahko pastir lovi, vendar le, če se ne držijo svojega kamna, ko ta leži na tleh. Če se držijo za kamen na tleh, jih pastir ne more uloviti, ko pa kamen dvignejo, jih pastir spet lahko začne loviti. Kogar pastir ujame, postane sam pastir. Če kdo zbije kozo, mora pastir najprej pobrati vse dele in jih postaviti nazaj, šele nato se lahko spet loti lovljenja.

❖ Ti loviš

Otrok je prijateljsko udaril prijatelja sredi pogovora in napovedal: »Ti loviš!« ter stekel, kar se da hitro, čim dlje stran. Tisti, ki ga je izbral in določil, je stekel za njim in ga lovil.

❖ Slepe miši

Z izštevanko izločimo otroka, ki bo »slepa miš«, in mu zavežemo oči. Ostali otroci se odmaknejo toliko, da jih »slepa miš« ne doseže. Slepa miška sprašuje: »Miška, kje si?« Otroci se oglašajo: »Tukaj!« in se razbežijo pa spet približajo. »Slepa miš« mora čim pogosteje spraševati, da hitreje ulovi »miško«, ki postane v naslednji igri slepa miš.

❖ Rihtarja bit

Eden od igralcev je s hrbtom obrnjen proti ostalim (z zaprtimi očmi). Ostali igralci delajo »ZZZ« (oponašanje mrčesa) in eden od njih lopne 'Rihtarja' po hrbtu. Igralec, ki miži, mora nato ugotoviti, kateri od igralcev ga je lopnil. Če pogodi prav, je Rihtar naslednji igralec, sicer ostane isti.

3.2.4 Delavnice

❖ Ribanje zelja

Pred rezanjem je potrebno odstraniti neustrezne zunanje liste. Z dobro nabrušenimi noži v stroju režemo glave na rezine, debeline 2-4 mm. Rezi naj bodo gladki in čim daljši.

❖ Ličkanje koruze

Je staro kmečko opravilo. Ko koruzo spravijo s polj, zvečer ličkajo. Če je lepo vreme, jo ličkajo pod kozolcem, ob slabem vremenu pa na skednju. Ljudje se posedejo v krog tesno drug ob drugem. Kdor med delom najde 3-7 rdečih koruz, lahko gre domov ali pa ostane, a z delom mu ni treba nadaljevati.

❖ Pranje perila

Nekoč so ženske namočile oblačila v lugu do naslednjega dne. Ko se je perilo namočilo, so ga naslednji dan namilile in drgnile na lesenih perilnikih, da so iz njega spravile umazanijo. Sledilo je kuhanje perila v lugu. Ko je bilo perilo dovolj okuhano, so ga pobrale iz kotla v škafe, ki so jih na glavah odnesle do tekoče vode, kjer so ga spirale.

❖ Predenje

V starih časih so pozimi ženske predle na kolovrate. Na prejo so se zbirale ob večerih, kjer so krtačile in predle volno. Zraven so si pele, pripovedovale zgodbe in zabavale. Delo se je potegnilo pozno v noč. Volno, ki so jo napredle, so uporabljale za pletenje domačih nogavic, rokavic, puloverjev in kap.

❖ Pletenje kit

Kmečke žene so za večje praznike, za cerkvene in vaške dogodke, pletle kite iz zimzelena in bršljana. Ženice so se zbrale na večer ali čez dan ob slabem vremenu. Pri delu so jim pomagali tudi otroci. Rade so si zapele tudi pesmi. S kitami so krasile cerkve, kapele, hišo, v kateri je bila poroka, ali podobno slavlje.

3.2.5 Predstava Kozlovska sodba

Na prireditvi bi se odvijala tudi predstava Kozlovska sodba v Višnji Gori. Literarne osebe, ki nastopajo, so:

❖ Lukež Drnulja	❖ župan
❖ kozel Lisec	❖ sodniki
❖ Andraž Slamorezec	❖ Flere Krivostegno
❖ mestni svetniki	❖ Bistroumnež

3.2.6 Zelemenjava

V okviru prireditve bomo organizirali tudi zelemenjavo. Zelemenjava bi trajala od 15. ure do 17. ure. Na zelemenjavi lahko obiskovalci prinesejo svoje sadike zelenjave in jih menjajo med sabo. Prav tako lahko izmenjajo semena. Povezali bi se z organizatorji tega projekta.

3.2.7 Nastop ansambla

Na prireditvi bi se predstavil tudi Ansambel Mežik, ki ima 4 sodelujoče. Ta ansambel bi igral dopoldne. Prišli bi prostovoljno.

3.2.8 Razstava starih kmečkih orodij

Na ogledu bo Etnološka zbirka Nose.

Kontakt:

Štefan Nose

Bojanji vrh 1b

1295 Ivančna Gorica

070 817 055

3.2.9 Sodelujoči obrtniki

- ❖ Lončarka Marjeta Baša iz Kala pri Ambrusu
- ❖ Pletar Franc Perko – iz Kala pri Ambrusu
- ❖ Helena Žnidaršič – TD Zagradec
- ❖ Marta Omejec – Stična
- ❖ Jože Naglič – Temenica
- ❖ Maja Štefančič Hribar – Višnja Gora

4 Načini trženja turističnega proizvoda

4.1 Storitve

Naš turistični proizvod je prireditev, ki bi povezovala mlade in stare. Odvijal se bo v Višnji Gori. Potekal bo v soboto, 3. oktobra 2015, in se bo ponavljal vsako leto. Želeli bi, da postane tradicionalen.

4.2 Cena

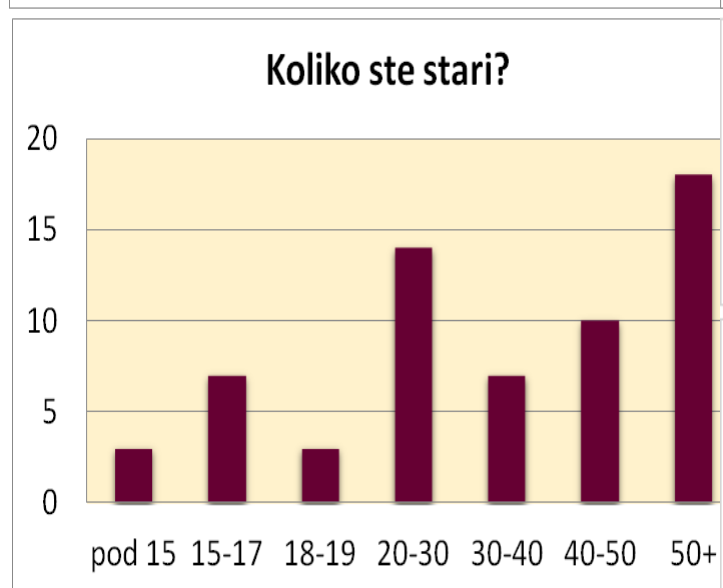
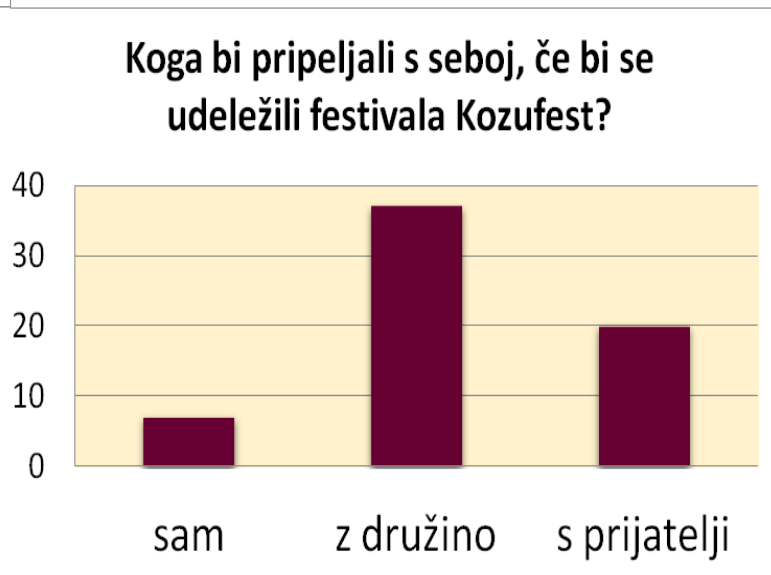
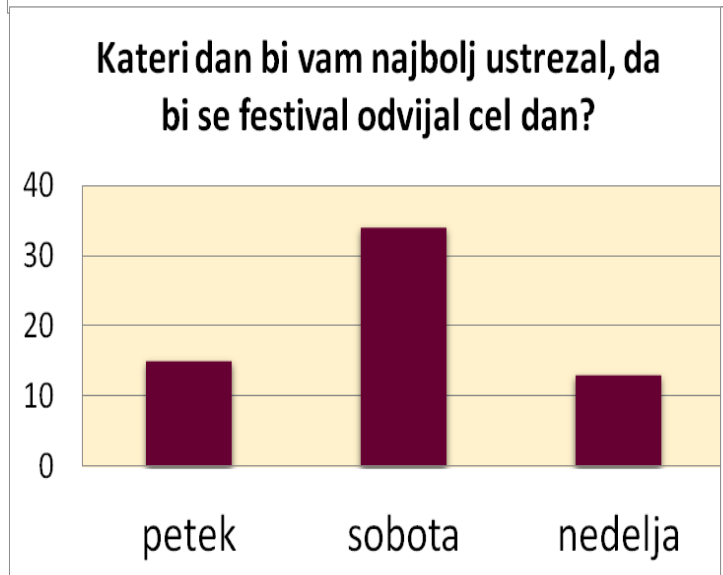
Za vstop na prireditev ne bi bilo vstopnine, samo prostovoljni prispevki. Za dejavnosti, ki bi se odvijale, pa bi drugi izvajalci postavili svoje cene. Za njihovo udeležbo na prireditvi bi vzeli približno 5 % končnega izkupička. S tem želimo pokriti stroške oglaševanja, ki znašajo 1145 eur, in ustvariti nekaj dobička. Za izvedbo prireditve bi zaprosili občino za finančno pomoč.

4.3 Promocija

Čez celo leto bi prireditev promovirali za mlade preko naše spletne strani in Facebook strani, ker mladi veliko časa preživijo na internetu. Starejšim bi se približali z objavo v časopisu Klasje in s kratkim radijskim oglasom na lokalnem radiju Zeleni val nekaj dni pred začetkom prireditve in z deljenjem letakov.

5 Analiza ankete

Anketo smo izvedli v okolici Občine Ivančna Gorica. Spraševali smo naključne mimoidoče.

6 Zaključek

Med ustvarjanjem tega projekta smo spoznali, da je tovrstnih prireditev v naši okolici zelo malo. Zato menimo, da bi bila naša ideja dobrodošla in izvedljiva. V razgovoru s predstavnikom turističnih društev Mihom Genorio smo ugotovili, da je tudi Občina zainteresirana za izvedbo te prireditve. Ideja mu je bila zelo všeč zaradi vključitve vseh regionalnih potencialov: starostnih skupin, obrtnikov, stare kmečke hrane, starih kmečkih iger ter prepoznavnosti Jurčiča. Soglašal je tudi, da bi bila prireditev v Višnji Gori izvedljiva. V tem kraju se tudi ne odvija dovolj večjih prireditev. Z našim projektom smo želeli približati ljudem zgodbo Kozlovska sodba v Višnji Gori in z njo povezane običaje in hrano tistega časa, saj se vse to počasi izgublja.

ABSTRACT

During the project we realized that the number of events in our local community is really low. That is why we believe that our idea would be welcomed and easy to realize. In the interview with Miha Genorio we found out that the local community was also interested in realizing this project. He really liked the idea because of the age of visitors, craftsmen, old traditional games, old traditional food and the idea of adding Jurčič. He agreed with the location. With our project we wanted to come closer to people with the story *Kozlovska sodba v Višnji Gori* and with it connectd customs and food of that period, which is slowly disappearing.

6.1 Zahvala

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam pomagali pri pripravi tega projekta to so Mojca Hrvatini, ki je izvedla natečaj za maskoto projekta v Osnovni šoli Stična, profesorji na Srednji šoli Josipa Jurčiča, ki so nam dali veliko informacij, Miha Genorio, ki nam je priskrbel veliko pomembnih podatkov, vsi anketiranci.

7 Viri in literatura

- ❖ <http://www.kultura-ustvarjanje.si/projekti.html>
- ❖ <http://www.kamra.si/Default.aspx?id=2426&module=5>
- ❖ Okoliški prebivalci
- ❖ Osnovna šola Stična
- ❖ Srednja šola Josipa Jurčiča

7.1 Priloge:

1. Natečaj za maskoto projekta
2. Program prireditve
3. Seznam večjih prireditev v Občini Ivančna Gorica
4. Ponudba domačih jedi
5. Intervju s predsednikom vinogradniško-sadjarsko TD Debelega Hriba Jožetom Zadražnikom
6. Intervju s predsednico TD Ivančna Gorica Tatjano Skubic
7. Kalkulacija stroškov oglaševanja
8. Okvirno vsebinska predstavitev na tržnici